

Rok akademicki:

2016/17

Jednostka prowadząca:

Wydział Filozoficzny

Kierunek:

Filozofia

Poziom:

studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Antropologia filozoficzna
(Philosophical anthropology)

Język:

PL

Typ przedmiotu:

Przedmiot obieralny:

nie

Rok studiów, semestr:

rok III, semestr zimowy

Wymiar:

wykład: 30 godz.

Punkty ECTS:

wykład: 3

Forma zaliczenia:

wykład: egzamin

Prowadzący:

wykład: ks. dr hab. Jarosław Jagiełło, prof. UPJPII;

Koordynator sylabusu:

ks. dr hab. Jarosław Jagiełło, prof. UPJPII

Sylabus dostępny w ramach:

- [Antropologia filozoficzna](#) [na kierunku:] [Filozofia](#) (F), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, III rok, semestr zimowy
 - [prowadzący wykład:30h/e/3ECTS]: ks. dr hab. Jarosław Jagiełło, prof. UPJPII;

Wymagania wstępne:

Filozofia Człowieka semester I zimowy (Philosophy of Human Being I - Lektura)

Student powinien mieć przynajmniej elementarną wiedzę w zakresie historii filozofii europejskiej.

Cele:

Po wysłuchaniu wykładu student:

- 1) zna prezentowane podczas wykładu koncepcje człowieka;
- 2) umie wskazać na zasadnicze podobieństwa i różnice między przedstawionymi koncepcjami człowieka;
- 3) posiada zdolność krytycznego ustosunkowania się do myśli antropologicznej zawartej we fragmentach dzieł filozoficznych, uwzględnionych w zestawie literatury obowiązkowej.

Treści kształcenia:

Treści merytoryczne – Skrócony opis: W wykładzie przedstawione są zarówno główne koncepcje filozoficzne człowieka jak i podstawowe instrumentarium antropologiczne. Dokonuje się to na drodze analizy poglądów zawartych w pismach wybranych filozofów, którzy szczególnie przyczynili się do powstania głównych kierunków filozoficznego myślenia o człowieku. Wielokierunkowość badań, prezentowanych w wykładzie, chroni przed jednostronną perspektywą rozumienia człowieka – z dyskretnym położeniem akcentu zarówno na dramatyczny sens jego osobowego bycia jak na niezgłębialny charakter jego istnienia w wymiarze gatunkowym.

Treści merytoryczne – Pełny opis:

- 1) Podstawowa klasyfikacja: filozofia człowieka i antropologia filozoficzna – przedmiot i metoda.
- 2) Antropologia filozoficzna a antropologia biologiczna i kulturowa.
- 3) Pytanie antropologiczne I. Kanta i jego prehistoria.
- 4) Określenie człowieka jako *zoon logon echon* i jego metafizyczna wykładnia: „*animal rationale*.”
- 5) Człowiek w ujęciu personalistycznym: Boecjusz, św. Tomasz z Akwinu, K. Wojtyła – substancjalizowanie osoby. Problem tożsamości osoby: J. Locke, D. Parfit, P. Singer.
- 6) Powstanie współczesnej antropologii filozoficznej: M. Scheler, H. Plessner, A. Gehlen (szczególne stanowiska człowieka w kosmosie – duch przeciwny „zasadzie życia”, człowiek jako istota ekscentryczna, człowiek jako istota naznaczona brakiem – zasada odciążenia).
- 7) Ontologiczne podstawy myślenia o istocie człowieka – M. Heidegger.
- 8) Aksjologiczno-agatologiczne podstawy myślenia o człowieku (człowiek jako istota dramatyczna) – J. Tischner.

Efekty kształcenia:

WIEDZA – w wyniku przeprowadzonych zajęć student:

- 1) [K_W12] dysponuje uporządkowanymi podstawowymi wiadomościami z dziedziny filozofii człowieka: posiada gruntowną znajomość pojęć antropologicznych, zna zarówno główne filozoficzne koncepcje człowieka jak i podstawowe kierunki filozoficznego myślenia o człowieku oraz metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe filozofii człowieka.

UMIEJĘTNOŚCI – w wyniku przeprowadzonych zajęć student:

- 1) [K_U06] analizuje argumenty antropologiczne, identyfikuje ich kluczowe tezy i założenia, wykrywa zależności między nimi.

KOMPETENCJE (POSTAWY) – w wyniku przeprowadzonych zajęć student:

- 1) [K_K07] ma świadomość znaczenia europejskiej filozofii człowieka dla kształtowania kultury europejskiej w ogóle, kultury polskiej w szczególności, rozumie sposób myślenia i zachowania współczesnych ludzi i świadomy jest tego, co jest ich źródłem.

Metody i narzędzia dydaktyczne:

Wykład klasyczny z możliwością pytań i dyskusji.

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Warunkiem otrzymania oceny jest zdanie egzaminu ustnego z treści wykładu i znajomości lektur

podstawowych. Student odpowiada na trzy pytania egzaminatora w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji.

Lektury podstawowe:

- 1) Arystoteles, *Polityka*, (Księga Pierwsza), [w:] tegoż, *Dzieła wszystkie*, t. 6, przeł. M. Chigerowa i inni, Warszawa 2006, s. 25-28.
- 2) Gehlen A., *W kręgu antropologii i psychologii społecznej*. Studia, tłum. K. Krzemieniowa, wstęp Z. Kuderowicz. Część pt. *Antropologia filozoficzna*, rozdz. III (Obraz człowieka) i rozdz. V (Człowiek i instytucje), Warszawa 2001.
- 3) Heidegger M., *Bycie i czas*, tłum. B. Baran, Warszawa 1994, s. 3-56.
- 4) Plessner H., *Pytanie o conditio humana*, przeł. Z. Krasnodębski i inni, Warszawa 1988, s. 107-121.
- 5) Singer P., *Wyzwolenie zwierząt*, tłum. A. Alichniewicz, A. Szczęsna, Warszawa 2004 [rozdz. I: Zarys idei].
- 6) Scheler M., *Stanowisko człowieka w kosmosie*, [w:] tegoż, *Pisma z antropologii filozoficznej i teorii wiedzy*, przeł. A. Węgrzecki, S. Czerniak, Warszawa 1987, s. 3-42.
- 7) Tischner J., *Myślenie w żywiole piękna*, wyb. i opr. W. Bonowicz, Kraków 2005, s. 145-158; 334-341.
- 8) Wojtyła K., *Osoba i czyn oraz inne studia antropologiczne*, Lublin 1994, s. 415-444.

Lektury uzupełniające:

- 1) Buber M., *Problem człowieka*, tłum. J. Doktor, Warszawa 1993.
- 2) Czerniak S., Lorenz, Plessner, Habermas. *Dylematy antropologiczne filozofii współczesnej*, Wydawnictwo Rolewski 2002.
- 3) Haeffner G., *Wprowadzenie do antropologii filozoficznej*, tłum. W. Szymona OP, Kraków 2006.
- 4) Spaemann R., *Osoby – o różnicy między czymś a kimś*, przeł. J. Merecki, Warszawa 2001.

Uwagi: